

Turniej wiedzy polonistycznej wzorowany na programie „1 z 10”

Szkolny turniej wiedzy to wydarzenie, które zawsze wywołuje dużo emocji. Uczniowie mają okazję wziąć udział w zabawie, która integruje, aktywizuje, a przede wszystkim pozwala rozwijać ich kompetencje językowe i literackie. Tego typu wydarzenie można zorganizować np. z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Polskiego (21 lutego) lub po prostu – bez okazji.

Zasady

Turniej wiedzy jest organizowany na poziomie klasowym. Wówczas każda klasa przygotowuje swojego reprezentanta, który walczy z reprezentantami pozostałych klas.

Można też zorganizować turniej wiedzy na poziomie szkoły – wówczas zapisuje się wszystkich uczestników i wyłania się zwycięzcę (lub zwyciężców).

Pytania dotyczą historii literatury, gramatyki, ortografii, lektury. Można też przygotować „szanse” (lub „chwile na odpoczynek”), które nie rozwijają wiedzy, ale służą relaksacji.

Przebieg

Turniej wiedzy może przebiegać w formie konkursu, w którym uczestnicy odpowiadają na pytania. Można też zorganizować turniej wiedzy w formie gry, w której uczestnicy odpowiadają na pytania, aby zdobyć punkty. Wówczas nadaje się im punkty za poprawne odpowiedzi, a także za szybkość i precyzję.

Ważnym elementem turnieju wiedzy jest przygotowanie pytań. Każdej z nich trzeba poświęcić odpowiednią ilość czasu. Pytania powinny być różnorodne, a także obejmować różne działy literatury. Można też przygotować „szanse” (zamiast „chwili na odpoczynek”).

1. Na jakie pytania odpowiada przysłówek? (Odpowiedź: jak? gdzie? kiedy?)
2. Wymień dwa powieściopisarzy Adama Mickiewicza. (Odpowiedź: np. „Pani Twardowska”, „Pan Tadeusz”, „Świeżianka”)
3. Wymień przynajmniej trzech pisarzy, którzy otrzymali Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury. (Odpowiedzi: Sienkiewicz, Reymont, Gombrowicz, Miłosz, Głomb, Marczuk)
4. Podaj przykład zokodowania. (np. spać, śpiewać)
5. Podaj przykład związku frazeologicznego pochodzącego z mitologii. Wyjaśnij znaczenie. (np. praca – praca bezowocna/niekończąca się/żmudna)
6. Wymień trzy wyrazy w rodzaju żeńskim. (Odpowiedź: np. córka, król, tchórz, róbek, wróżka, wąż, wiewiórka)
7. Co to jest epitet? Podaj przykład. (Odpowiedź: epitet- wyraz określający rzeczownik, np. **smażony** chleb)
8. Czym różni się zdanie złożone od zdania? (Odpowiedź: Zdanie złożone ma przynajmniej dwa równoważniki)
9. Wymień bohaterę lektury, który mógł zostać? Dokąd? (Odpowiedź: bohater: Góral, miejsce: Góry)
10. W jakiej epoce żył i tworzył Adam Mickiewicz? (Odpowiedź: romantyzm)
11. Co to jest wyrażenie? (Odpowiedź: Moje zdanie w jakiejś sprawie/ wyrażenie zdania)
12. Wymień odmienne wyrazy. (Odpowiedź: rzeczownik, przymiotnik, czasownik, liczebnik, zaimek)
13. Wymień dwa wyrazy różniące się po spółgłoskach. (Odpowiedzi: np. pszenica, pszenka, kształt, kształt)
14. Wymień dwa wyrazy różniące się po samogłoskach. (Odpowiedź: epika, liryka, dramat)
15. Wymień spółgłoski, po których możemy „rz”. (Odpowiedź: b, t, d, k, g, ch, j, w)
16. Co wyjaśnia mit o Demeter i Korze? (Odpowiedź: np. Próżnia wyjaśnia, dlaczego zmięknęły rośliny)
17. Podaj tytuł dowolnej noweli. (Odpowiedź: np. „Katarzyna Mazowiec”)
18. Odmień wyraz „kredka” w formie pojedynczej i mnogiej. (Odpowiedź: kredka, kredki)
19. Podaj przykład bohaterów, którzy zostali wstawieni do historii. (Odpowiedź: np. Alina i Balladyna, wojska rosyjskie, wojska polskie, Ordo)
20. Co to są synonimy? Podaj przykład. (Odpowiedź: Wyrazy o tym samym znaczeniu, np. turysta- podróżnik)
21. Podaj przykład związku frazeologicznego pochodzącego z „Biblii”. (Odpowiedź: młotek i kłosa- człowiek dobry, pomocny)
22. Czym różni się wyrażenie „pośredni” od „pośredni”? (Odpowiedź: W liryce „pośredni” odnosi się do siebie, w poezji „pośredni” odnosi się do kogoś innego.)
23. Ułóż wyrażenie pojedyncze i mnogie. (Odpowiedź: wyrażenie pojedyncze: siostrzyca w ogrodzie.)
24. Co to jest onomatopoeja? Podaj przykład. (Odpowiedź: wyrażenie dźwięku, np. wyrażenie „szczękanie”)
25. Co to jest wyrażenie? (Odpowiedź: wyrażenie to swobodnie sformułowane zdanie, np. różnej wielkości stroje)
26. Jak nazywa się polski poeta, który żył w epoce romantyzmu i napisał fraszki? (Odp. Jan Kochanowski)
27. Co to jest apostrofa? (Odpowiedź: apostrofa- bezpośredni adresat)
28. Napisz wypowiedzenie miejscowym równoważnikiem. (Odpowiedź: np. Gotując obiad, widać, że pracownicy są zmęczeni)
29. Podaj przykład wyrażenia, które uzasadnij wybornie. (Odpowiedź: Scrooge- najpierw skąpy, niemły dla innych, później życzliwy)
30. Co to jest wyrażenie? (Odpowiedź: wyrażenie to swobodnie sformułowane zdanie, np. różnej wielkości stroje)
31. Wymień dwa wyrazy, które różnią się tylko przez spółgłoski. (Odpowiedź: rzeczownik, przymiotnik)
32. Podaj przykład literackiego, który różni się od zwykłego. (Stas Tarkowski- pomysły osoby uratowania siebie i Nel, np. wyrażenie z rybich pęcherzy)
33. Podaj przykład powieści historycznej. (Odpowiedź: „Balladyna”)
34. Wymień dwa wyrazy, które różnią się tylko przez spółgłoski. (Odpowiedź: charakterystyka, zakończenie, walka dobra ze złem, dobre i złe, obok realizm, realizm)
35. Podaj tytuł lektury, w której występuje motyw przyjaźni. (Odpowiedź: np. „Chtopcy z Placu Broni”)
36. Podaj przykład wyrażenia, które różni się od zwykłego. (Odpowiedź: np. niestwierdzenie)
37. Podaj przykład wyrażenia, które różni się od zwykłego. (Odpowiedź: np. niestwierdzenie)
38. Wymień trzy dowolne wyrażenia. (Odpowiedź: np. niestwierdzenie, pytanie retoryczne)
39. Kto jest autorem utworu „Balladyna”? (Odpowiedź: Tadeusz Różewicz)
40. Podaj przykład rzeczownika odczasownikowego. (Odpowiedź: np. spacerowanie, zwiedzanie)
41. Czym różni się mowa zależna od mowy niezależnej? (Odpowiedź: mowa niezależna to dosłowne przytoczenie czyjejs wypowiedzi)
42. Wymień dwa wyrazy, które różnią się tylko przez spółgłoski. (Odpowiedź: np. odwagi, sprawiedliwy, wrażliwy)
43. Wyjaśnij, czym jest strofa, a czym jest zwrotka. (Odpowiedź: Strofa- inaczej zwrotka, graficznie wydzielona część wiersza; wers- jedna linijka wiersza)
44. Podaj przykład imiesłowu przymiotnikowego. (Odpowiedź: np. grająca, czytająca)
45. W której lekturze występuje postać Adaś Niezgódka? (Odpowiedź: „Akademia pana Kleksa”)
46. Co to jest retrospekcja? (Odpowiedź: „spojrzenie wstecz”, przywołanie wydarzeń z przeszłości)
47. Podaj tytuł polskiej epopei. (Odpowiedź: „Pan Tadeusz”)
48. Kto jest autorem „Balladyny”? (Odpowiedź: Juliusz Słowacki)
49. Podaj przykład równoważnika zdania. (Odpowiedź: Jutro wycieczka.)
50. Podaj antonim do słowa: hojny (Odpowiedź: np. skąpy/oszczędny)